

چنانچه فوقاً ملاحظه میفرمائید مخارج و تعهدات وزارت عدلیه در سه ماهه اول سال نظر باینکه مطابق اعتبار مصوبه سه قبل (۷۰۰۰۰۰) قران خرج شده است مبلغ (۲۱۹۵۰) قران از اعتبار مصوبه ۱۱ جدی سیچقان ثبت ۱۳۰۳ هلاوه است نظر باینکه تصور نمیشود بتوان بیش از این از اعتبارات سه ماهه آخر سال وزارت عدلیه چیزی کسر نمود وزارت مالیه برای جبران کسر اعتبار وزارت عدلیه ماده واحده ذیل را پیشنهاد مینماید .

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است مبلغ ۲۱۹۵۰ قران کسر بودجه ۱۳۰۳ وزارت عدلیه را به قرار ذیل جبران نماید .
از صرفه جوئی یکساله ۱۳۰۳ بودجه وزارت عدلیه ۲۱۰۰۰۰ قران از صرفه جوئی بودجه سالیانه ۱۳۰۳ سایر وزارت خانه ها ۲۱۱۴۵۰ قران
جمع ۴۲۱۹۵۰ قران
تبصره . ماده (۹) قانون بودجه ۱۳۰۳ مصوب ۱۱ جدی سیچقان ثبت بمدار وضع مبلغ فوق الذکر بقوت خود باقی خواهد بود .

رئیس - یاسائی (اجازه)

یاسائی - این پیشنهادی که دولت کرده است راجع است سه ماهه گذشته و سه ماهه آخر سال که چهل و دوازده هزار تومان اضافه شود بودجه که از مجلس گذشته است و محاسبه وزارت عدلیه و مالیه چهار اشکال نشود اگر چنانچه ما بخواهیم این را بتعویق بیندازیم که برود بکمسیون و مدتی طول بکشد آنوقت تقریباً بودجه وزارت عدلیه پرداخته نخواهد شد و تعویق می افتد والان چهار ماه است حقوق وزارت عدلیه را نداده اند و تا این مشکلات حل نشود رئیس کل مالیه هم نمیتواند مطابق قانون بدهد و اسباب زحمت است بنده معتقدم که در همین مجلس رأی گرفته شود و همان معامله که نسبت به وزارت پست و تلگراف و سایر وزارتخانه های دیگر شد نسبت به عدلیه هم شده باشد و چنانچه این لایحه تصویب نشود بنده عقیده ام این است که ناچار باید يك قسمت دیگر از عدلیه را هم منحل کنند برای اینکه چهل و دوازده هزار تومان نه ماهه اول سال است آن وقت در سه ماهه آخر سال ماهیج عدلیه نباید داشته باشیم و بعهده بنده تأخیر این امر جایز نیست .

رئیس - آقای تقی زاده (اجازه)

تقی زاده - بنده عقیده ام این است بهمان ترتیبی که دستور معین شده بود دلیلی ندارد پیشنهادات تازه بشود . البته آن چیزی که ایشان فرمودند شاید صحیح باشد ولی فردا هم مجلس داریم ممکن است ابتدای مجلس این کار را انجام

بدهند و چون آن طرحی که پیشنهاد شده بود در آخرش اظهار شده بود (هر چه زودتر) بلکه مقصود این بود که چهار هفته پیش از این مطرح شود برای اینکه موقع نگذرد و بودجه سال سال آتیه برسد و امیدوارم بهمان ترتیب که بوده جزو دستور مقرر فرمایند و این کار که تمام شود شروع بکار های دیگر شود والا اگر بنا شود پیشنهادات مختلف به مجلس بیاید یکی می گوید این مقدم دیگری بگوید آن یکی مقدم است کار چندان پیش نمیرود .

معاون وزارت عدلیه - برای اینکه جمع بین آقای یاسائی و آقای تقی - شده باشد ممکن است امروز مجلس رأی به فوریت آن بدهد و برای فردا در اول جلسه مطرح شود .

رئیس - رأی میگیریم بفوریت یعنی عدم ارجاع آن بکمسیون بودجه آقایانی که تصویب می کنند قیام فرمایند . (اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد - همینطور که مذاکره شد میماند برای جلسه بعد طرح پیشنهادی آقای تقی زاده راجع بکتابخانه دولتی مطرح است

(راپرت آن بشرح ذیل قرائت شد) کمسیون مبتکرات طرح پیشنهادی آقایان تقی زاده و جمعی از نمایندگان رادر خصوص اضافه کردن هزار تومان بر اعتبارات معارف برای مخارج کتابخانه دولتی مورد شور قرار داده و باتفاق طرح مزبور را قابل توجه دانسته و تقاضا دارد بکمسیونهای معارف و بودجه ارجاع گردد .

رئیس - مخالفی ندارد؟ (گفتند خیر)

رئیس - رأی میگیریم بقابل توجه بودن آن ، آقایان موافقت قیام فرمایند . (اغلب قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه شد . ارجاع میشود بکمسیون بودجه و معارف مخالفی ندارد ؟ (گفته شد خیر)

رئیس - طرح پیشنهادی آقای الموتی مطرح است . (راپرت آن بشرح ذیل قرائت شد) کمسیون مبتکرات طرح آقای سردار ملخوم و آقای الموتی را راجع ببستن سردرد طالقان و برگرداندن آب آن باراضی قزوین اساساً قابل توجه دانسته و تقاضا دارد بکمسیون فواید عامه مراجعه شود .

رئیس - مخالفی ندارد ؟ (گفتند - خیر)

رئیس - رأی میگیریم بقابل توجه بودن این طرح - آقایان موافقت قیام فرمایند . (اغلب برخاستند)

رئیس - قابل توجه شد اجازه میفرمائید جلسه ختم شود . جلسه آتیه

فردا . دستور اولاً پیشنهاد وزارت مالیه راجع ببودجه عدلیه . ثانیاً طرح قانونی آقای سلطان - العلماء راجع بقانون استخدام معلمان ثالثاً خبر کمسیون بودجه راجع بوراث صاحب منصبان سوئدی

بعد خبر کمسیون قوانین مالیه راجع بمعافیت ماشینهای فلاحی و صنعتی بعد اگر اگر وقت شد خبر کمسیون فواید عامه راجع بامتیاز ارباب بندر جزو .

برای اطلاع خاطر آقایان عرض میکنم که روز سه شنبه قرارداد یستی و تفکرانی بین ایران و روس جزو دستور خواهد شد .

اگر آقایان پیشنهاداتی دارند قبلاً بدهند که طبع و توزیع شود . آقای ضیاء الواعظین (اجازه)

رئیس ضیاء الواعظین - بنده خواستم پیشنهاد کنم که خبر کمسیون معارف راجع بوائف اداره صنایع مستظرفه جزو دستور شود .

یکی دو مرتبه هم استدها کرده بودم حالا در صورتی که مجلس مقتضی بداند جزو دستور شود .

رئیس - در درجه پنجم معین میشود آقای طهرانی . (اجازه)

آقا شیخ محمد علی تهرانی - بنده تقاضا میکنم لایحه که در کمسیون مبتکرات قابل توجه شد است راجع بدهات سلماس و خوی بواسطه حملات اشرا و ایران شده اند آن لایحه هم جزو دستور شود .

رئیس - بسیار خوب آقای وکیل - الامالك

(اجازه)

وکیل الملك - لایحه اوزان و مقادیر جزو دستور بوده و دو ماده آن باقی باقی است بنده گمان میکنم که تا يك لایحه را تمام نکنیم اوابج دیگر را جزو دستور نگذاریم اگر آنهم برای جلسه آتیه جزو دستور گذاشته شود که تمام شود تصور میکنم مانعی نداشته باشد .

رئیس - باید تحقیق شود موادی که بکمسیون ارجاع شده بود راپرت آن رسیده است یا خیر . آقای عدل الملك (اجازه)

عدل الملك - عرض ندارم . رئیس - آقای سهام السلطان (اجازه)

سهام السلطان - عرض ندارم . رئیس - آقای شیخ الرئیس . (اجازه)

محمد هاشم میرزا شیخ الرئیس -

عرض بنده راجع بدستور بود که گذشت .

رئیس - آقای شیروانی (اجازه)

شیروانی - بنده هم دیگر مرضی ندارم . آقای عراقی . (اجازه)

حاج آقا اسمعیل عراقی - عرض بنده راجع باین است که مقرر فرمایند وزارت مالیه برای جواب سؤالات حاضر شوند .

رئیس - آقای دست غیب . (اجازه)

دست غیب - لایحه الغامض صدور پوست بره اینجا يك وقتی در مجلس مطرح شد و اصلاً نفهمیدم کجارت .

بکمسیون قوانین مالیه رفت و چطور شد بیرون نیاید يك مرتبه این موضوع مطرح شده و شش ماه هفتماه است که معلوم نیست چه شده این يك عرض بنده عرض دیگر بنده سؤالی داشتم از وزارت معارف راجع به اهانه که دولت بمدرسه کاظمین و کربلا میدهد که چه شده است و چند روز است تعقیب میکنم حاضر نمیشوند جواب بدهند .

رئیس - بوزارت مالیه و معارف اطلاع داده میشود .

مجلس نیم ساعت بعد از ظهر ختم شد رئیس مجلس شورای ملی - مؤتمن - الملك

منشی - علی اقبال الامالك
منشی - معظم السلطان

جلسه ۱۱۷

صورت مشروح مجلس
یوم یکشنبه پنجم برج دلو
۱۳۰۳ مطابق بیست و نهم
جمادی الثانیه ۱۳۴۳

مجلس دو ساعت و ربع قبل از ظهر بریاست آقای مؤتمن الملك تشکیل گردید .

(صورت مجلس شنبه چهارم دلو را آقای آقا میرزا جواد خان قرائت نمودند)

رئیس - آقای آفا سید یعقوب (اجازه)

آفا سید یعقوب - آقای آفا شیخ عبدالرحمن را در صورت مجلس جزو فائین بی اجازه نوشته اند در صورتی که مریض میباشد بنده هم از طرف ایشان اجازه خواسته ام این يك عرض .

يك عرض دیگر هم دارم این است که در جلسات سابق صورت آراء مثبت و منفی را در صورت مجلس میخواندند و حالا نفهمیدم علت اینکه خوانده نشد چه بوده .

رئیس - همچو قرار نبود در موقعی که پنج نفر تقاضا میکردند باورقه رای گرفته شود آنوقت در صورت مجلس نوشته می شد

آقای شیروانی (اجازه)

شیروانی - بنده بعد از تصویب صورت مجلس عرضی دارم رئیس - آقای اشگر (اجازه)

اشگر - پیشنهاد آقای تقی زاده هزار تومان بود در صورت مجلس ده هزار تومان نوشته شده است تقاضا می کنم اصلاح شود

تقی زاده - سیزده هزار تومان بود

رئیس - اصلاح میشود. نسبت بصورت مجلس دیگر ایرادی نیست.

(اظهاری نشد)

رئیس - آقای شیروانی (اجازه)

شیروانی - در چندین قبیل اینجایک پیشنهادی شد راجع بانعلاص اداره حمل و نقل دولتی.

بنده خودم یک کاغذی داشتم که اولاً فشه را با مشاهده اشتباه کرده بودند رفته بشه و برگشته چهل و پنجروز طول کشیده همینطور از آذربایجان کاغذ داشتم بیست و پنجروز طول کشیده بود بیست اصفهان غالباً دوازده روز میرسد و گاهی هم هفتده هجده روز طول میکشد.

همینطور کیلان و جاهای دیگر که این نیست مگر بواسطه حمل و نقل دولتی و اداره حمل و نقل دولتی با طریقی که امروزها ادامه دارد فائده ندارد و دولت نمیتواند اداره کند

آقای معاون وزارت پست و تلگراف همین جا اقرار کردند که اداره حمل و نقل با این ترتیب فعلی از نقطه نظر سرعت جریان امور فایده ندارد و موافقت کردند باینکه این اداره منحل شود و چون ممکن است چندی بعد که بودجه مملکتی را که میآورند یک قلم خاصی راجع باین موضوع در بودجه بنویسند این است که بنده تقاضا دارم پیشنهادی که راجع باین موضوع از طرف جمعی از آقایان شده در این جلسه با جلسه دیگر جزو دستور گذاشته شود که تکلیف آن معلوم شود و بعضی مؤسسهائی که لازمست درست شود

رئیس - در موقعی که دستور معین میشود اظهار بفرمائید تا رای بگیریم لایحه پیشنهادی دولت راجع بودجه عدلیه مطرح است آقای ملک التجار (اجازه)

تدین - آن قسمتی که مطرح است بفرمائید فراتر نمایند

(شرح ذیل خوانده شد) ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است مبلغ ۲۱۹۵۰۰ قران کسر بودجه ۱۳۰۲ و وزارت عدلیه را بقرار ذیل جبران نماید از صرفه جوئی یکساله ۱۳۰۲ بودجه وزارت عدلیه ۲۱۰۰۰۰ قران از صرفه جوئی بودجه سالیانه ۱۳۰۲ سایر وزارتخانه ها ۲۱۱۴۵۰۰ جمع ۴۲۱۹۵۰۰ تبصره - ماده (۹) قانون بودجه ۱۳۰۲ مصوب (۱۱) جدی سیچان نیل بعد از وضع مبلغ فوق الذکر بقوت خود باقی خواهد بود

ملک التجار - بعقیده بنده وزارت عدلیه یک وزارتخانه مهمی است و هر مملکتی که وزارت عدلیه اش مرتب باشد تمام وزارتخانه هایش مرتب است بنده عقیده دارم که اگر وزارت عدلیه حقیقتاً یک عدلیه حق گذاری باشد وزارت مالیه نمی تواند اجرائی بکند بعضی از نمایندگان - صحیح است وزارت طرق و شوارع از وظیفه خودش نمیتواند خارج شود

هیچ وزارتخانه و هیچ فردی از حقوق خودش تجاوز نمی کند متأسفانه وزارت عدلیه ما بعقیده شخص بنده اسم بلامسمی است و در حقیقت سلب امنیت قضائی کرده است اگر آقایان در خاطر داشته باشند در موقوع موقع کودتا در وقتی که تمام اشراف این مملکت گرفتار بودند و مصداق بود با شب عید و تمام خانواده ها متزلزل و پریشان بودند فقط چیزی که اسباب تسلی حامه مردم بود بستن عدلیه بود که در تمام ولایات جشن گرفتند و چراغانی کردند و البته تلگرافانی که در آن عصر مخابره شده است و تلگرافانی که بریاست وزراء عصر شده آقایان در نظر دارند که در آنوقت بدون اجبار و فشار تمام مردم جشن گرفتند

البته راجع بپوشش عدالت اعدا لوا هو اقرب للثقوی بطوریکه آقای مدرس بیان فرمودند که حضرت ختمی مرتبت فرمودند ولدت فی زمن الملك العادل افتخار می کردند

البته عدالت یک چیزی است که تمام نوع بشر بآن علاقمند هستند در این عدلیه ما اولاً قانون در هر یک از معاکم ابتدائی حقوق و شب استیناف بدماع قاضی تفسیر و تفسیر میشود

از ایندهای تأسیس این عدلیه قانونی تا امروز اگر وقت فرموده با ید محکوم له ناراضی محکوم علیه ناراضی و وکیل ناراضی دولت ناراضی (مدرس - موکل ناراضی) ملت ناراضی ملت ناراضی و این همه احکام که بخلط از معاکم ابتدائی صادر میشود و در استیناف نقض میشود وزارت عدلیه هیچ در نظر

نگرفته است برای این قضائی که احکام آنها نقض میشود افلا یک مجازاتی قائل شود

در سال چندین هزار حکم در استیناف و تفسیر نقض میشود و آخر سال که میشود رؤسای معاکم ابتدائی و آن قضائی که احکامشان نقض شده تقاضای ارتقاء رتبه و ترفیع مقام هم میکنند

معاکم ابتدائی وقتی متداهین را از هستی ساقط کردند و بقوه دماغی خودشان یک رأی دادند

معاون رزارت عدلیه - و البته اشخاصی که محکوم شده اند و یک پولی را که قبض کرده اند باید پس بدهند لابد بعداً در میآیند و شکایت میکنند...

ملک التجار - محکوم له هم ناراضی است

معاون وزارت عدلیه - این مسئله را ایجاد نمیکرد و البته تصدیق میفرمایند حرفها که راجع بعقیده گفته میشود از طرف اشخاصی است که در عدلیه محکوم می شوند و یک قسمت اشخاصی هم که از عدلیه ناراضی هستند و ایشان هم اشاره نکردند غلتش این است که کارها طول میکشد این را بنده هم قبول دارم ولی چه میشود کرد؟

دو اصل متناقض در مقابل هم هستند یا باید برگشت بزمان استبداد کارها را تسریع کرد و در اینصورت نباید متوقع احقاق حق و تأمین حقوق مردم را کرد و البته این مستلزم یک طول رسیدگی است و خود قانون این طول رسیدگی را ایجاب میکند

این دو اصل متناقض است و نمیشود هم در کارها تسریع شود و هم حقوق مردم تأمین شود

ولی اگر ایشان میل دارند برگردیم بزمان استبداد و عقیده شان این است آن ترتیب بهتر است ممکن است این قانون نقض شود و وزارت عدلیه بنا بر حسب وظیفه که دارند بعد از بنده اظهار کنند اینطور نیست بنده هم آنوقت ناچارم یک مدارک و اسنادی ارائه بدهم در اینکه یک قسمت عدلیه محتاج به اصلاحات است حرفی نیست و خودشان هم تصدیق خواهند کرد تصور می کنم این نقایصی که در عدلیه هست رفع نمایند و حقیقتاً ملت ایران عموماً از نعمت عدالت و قضا بهره مند شوند

معاون رزارت عدلیه - و البته اشخاصی که محکوم شده اند و یک پولی را که قبض کرده اند باید پس بدهند لابد بعداً در میآیند و شکایت میکنند...

ملک التجار - محکوم له هم ناراضی است

معاون رزارت عدلیه - این مسئله را ایجاد نمیکرد و البته تصدیق میفرمایند حرفها که راجع بعقیده گفته میشود از طرف اشخاصی است که در عدلیه محکوم می شوند و یک قسمت اشخاصی هم که از عدلیه ناراضی هستند و ایشان هم اشاره نکردند غلتش این است که کارها طول میکشد این را بنده هم قبول دارم ولی چه میشود کرد؟

دو اصل متناقض در مقابل هم هستند یا باید برگشت بزمان استبداد کارها را تسریع کرد و در اینصورت نباید متوقع احقاق حق و تأمین حقوق مردم را کرد و البته این مستلزم یک طول رسیدگی است و خود قانون این طول رسیدگی را ایجاب میکند

این دو اصل متناقض است و نمیشود هم در کارها تسریع شود و هم حقوق مردم تأمین شود

ولی اگر ایشان میل دارند برگردیم بزمان استبداد و عقیده شان این است آن ترتیب بهتر است ممکن است این قانون نقض شود و وزارت عدلیه بنا بر حسب وظیفه که دارند بعد از بنده اظهار کنند اینطور نیست بنده هم آنوقت ناچارم یک مدارک و اسنادی ارائه بدهم در اینکه یک قسمت عدلیه محتاج به اصلاحات است حرفی نیست و خودشان هم تصدیق خواهند کرد تصور می کنم این نقایصی که در عدلیه هست رفع نمایند و حقیقتاً ملت ایران عموماً از نعمت عدالت و قضا بهره مند شوند

تمام دعواها و نزاعها و انقلابات و تغییر رژیم ها برای تأمین حقوق یک ملت است

او این عدلیه که فعلاً هست حقوق افراد ملت را از هر حیث تأمین نمی کند ملک التجار - صحیح است تدین عدلیه خوب چند چیز لازم دارد

اول قانون خوب و آن قانون خوب و دیگر مربوط بقاضی نیست

تدین عدلیه خوب و آن قانون خوب و دیگر مربوط بقاضی نیست

تدین عدلیه خوب و آن قانون خوب و دیگر مربوط بقاضی نیست

تدین عدلیه خوب و آن قانون خوب و دیگر مربوط بقاضی نیست

تدین عدلیه خوب و آن قانون خوب و دیگر مربوط بقاضی نیست

تدین عدلیه خوب و آن قانون خوب و دیگر مربوط بقاضی نیست

تدین عدلیه خوب و آن قانون خوب و دیگر مربوط بقاضی نیست

تدین عدلیه خوب و آن قانون خوب و دیگر مربوط بقاضی نیست

تدین عدلیه خوب و آن قانون خوب و دیگر مربوط بقاضی نیست

تدین عدلیه خوب و آن قانون خوب و دیگر مربوط بقاضی نیست

تدین عدلیه خوب و آن قانون خوب و دیگر مربوط بقاضی نیست

تدین عدلیه خوب و آن قانون خوب و دیگر مربوط بقاضی نیست

تدین عدلیه خوب و آن قانون خوب و دیگر مربوط بقاضی نیست

تدین عدلیه خوب و آن قانون خوب و دیگر مربوط بقاضی نیست

تدین عدلیه خوب و آن قانون خوب و دیگر مربوط بقاضی نیست

تدین عدلیه خوب و آن قانون خوب و دیگر مربوط بقاضی نیست

تدین عدلیه خوب و آن قانون خوب و دیگر مربوط بقاضی نیست

تدین عدلیه خوب و آن قانون خوب و دیگر مربوط بقاضی نیست

تدین عدلیه خوب و آن قانون خوب و دیگر مربوط بقاضی نیست

تدین عدلیه خوب و آن قانون خوب و دیگر مربوط بقاضی نیست

تدین عدلیه خوب و آن قانون خوب و دیگر مربوط بقاضی نیست

تدین عدلیه خوب و آن قانون خوب و دیگر مربوط بقاضی نیست

نکنند محکوم نمیشود

وجود محکمه استیناف هم برای این است که اگر کسی در معاکم ابتدائی محکوم شد و ناراضی بود برود ب استیناف و تصور می کنم این ایرادهای آقا ناشی از این است که شاید وقت کامل بروح قانون نرفته اند قوانین وضع شده است برای اینکه اگر مردم از معاکم ابتدائی ناراضی شدند بروند ب استیناف اگر از استیناف ناراضی شدند بروند به تمیز والا اگر قانون میخواست هر حکمی از معاکم ابتدائی صادر میشود اجرا شود

اصلاً استیناف و تمیز را ایجاد نمیکرد و البته تصدیق میفرمایند حرفها که راجع بعقیده گفته میشود از طرف اشخاصی است که در عدلیه محکوم می شوند و یک قسمت اشخاصی هم که از عدلیه ناراضی هستند و ایشان هم اشاره نکردند غلتش این است که کارها طول میکشد این را بنده هم قبول دارم ولی چه میشود کرد؟

دو اصل متناقض در مقابل هم هستند یا باید برگشت بزمان استبداد کارها را تسریع کرد و در اینصورت نباید متوقع احقاق حق و تأمین حقوق مردم را کرد و البته این مستلزم یک طول رسیدگی است و خود قانون این طول رسیدگی را ایجاب میکند

این دو اصل متناقض است و نمیشود هم در کارها تسریع شود و هم حقوق مردم تأمین شود

ولی اگر ایشان میل دارند برگردیم بزمان استبداد و عقیده شان این است آن ترتیب بهتر است ممکن است این قانون نقض شود و وزارت عدلیه بنا بر حسب وظیفه که دارند بعد از بنده اظهار کنند اینطور نیست بنده هم آنوقت ناچارم یک مدارک و اسنادی ارائه بدهم در اینکه یک قسمت عدلیه محتاج به اصلاحات است حرفی نیست و خودشان هم تصدیق خواهند کرد تصور می کنم این نقایصی که در عدلیه هست رفع نمایند و حقیقتاً ملت ایران عموماً از نعمت عدالت و قضا بهره مند شوند

تمام دعواها و نزاعها و انقلابات و تغییر رژیم ها برای تأمین حقوق یک ملت است

او این عدلیه که فعلاً هست حقوق افراد ملت را از هر حیث تأمین نمی کند ملک التجار - صحیح است تدین عدلیه خوب چند چیز لازم دارد

اول قانون خوب و آن قانون خوب و دیگر مربوط بقاضی نیست

تدین عدلیه خوب و آن قانون خوب و دیگر مربوط بقاضی نیست

تدین عدلیه خوب و آن قانون خوب و دیگر مربوط بقاضی نیست

تدین عدلیه خوب و آن قانون خوب و دیگر مربوط بقاضی نیست

تدین عدلیه خوب و آن قانون خوب و دیگر مربوط بقاضی نیست

تدین عدلیه خوب و آن قانون خوب و دیگر مربوط بقاضی نیست

تدین عدلیه خوب و آن قانون خوب و دیگر مربوط بقاضی نیست

و احتیاجات یک ملت باشد و نقایصی در آن نباشد قوانین عدلیه آنچه که وضع شده است یک نقایصی دارد و علاوه بر آنها محتاج بقوانین زیادی میباشد که هنوز وجود خارجی ندارند

دوم قاضی خوب است یکمده از قضات هستند که حقیقتاً به آنها میشود گفت از حیث وضیعت امروز قاضی خوبند ولی یکمده دیگر هستند که نمی شود گفت خوبند

آنها صورتاً قاضی هستند و از قانون اساسی هم استفاده کرده اند که هر کس اسمش قاضی شد دارای یک مجازاتی است که دست بترکبش نمی شود

هلش هم این است که شکایت مردم از عدلیه بیشتر متوجه باعمال قضات است مردم اینتها از قانون شکایت ندارند

حالا نمیخواهم شرح دهم که وضعیات چیست؟ در زمان سابق دو نفر هارش و معروض هر گاه یک معضری با معکمه یا پیش یک کدخدائی میرفتند بعد از اینکه دعوی آنها قطع و فصل می شد بکنفر راضی و بکنفر ناراضی بر میگشت ولی امروز تقریباً هارش و معروض هر دو ناراضی هستند و هلش هم این است که قضات کاملاً بوظیفه خود رفتار نمی کنند

سرعت در معاکم که کارها را تسریع کند و در اینصورت نباید متوقع احقاق حق و تأمین حقوق مردم را کرد و البته این مستلزم یک طول رسیدگی است و خود قانون این طول رسیدگی را ایجاب میکند

این دو اصل متناقض است و نمیشود هم در کارها تسریع شود و هم حقوق مردم تأمین شود

ولی اگر ایشان میل دارند برگردیم بزمان استبداد و عقیده شان این است آن ترتیب بهتر است ممکن است این قانون نقض شود و وزارت عدلیه بنا بر حسب وظیفه که دارند بعد از بنده اظهار کنند اینطور نیست بنده هم آنوقت ناچارم یک مدارک و اسنادی ارائه بدهم در اینکه یک قسمت عدلیه محتاج به اصلاحات است حرفی نیست و خودشان هم تصدیق خواهند کرد تصور می کنم این نقایصی که در عدلیه هست رفع نمایند و حقیقتاً ملت ایران عموماً از نعمت عدالت و قضا بهره مند شوند

تمام دعواها و نزاعها و انقلابات و تغییر رژیم ها برای تأمین حقوق یک ملت است

او این عدلیه که فعلاً هست حقوق افراد ملت را از هر حیث تأمین نمی کند ملک التجار - صحیح است تدین عدلیه خوب چند چیز لازم دارد

اول قانون خوب و آن قانون خوب و دیگر مربوط بقاضی نیست

تدین عدلیه خوب و آن قانون خوب و دیگر مربوط بقاضی نیست

تدین عدلیه خوب و آن قانون خوب و دیگر مربوط بقاضی نیست

تدین عدلیه خوب و آن قانون خوب و دیگر مربوط بقاضی نیست

تدین عدلیه خوب و آن قانون خوب و دیگر مربوط بقاضی نیست

ما هم نباید تمام تقصیرها را بگردن قاضی بیداریم بیشتر این موقوف الاجرا مانند احکام هم مربوط بمتنفذین است اگر حکم راجع بفلان متنفذ است اجرا نمی شود ولی بهیچوجه فرصاً حکمی راجع بشهدی حسن بقال رفت دو نفر مامور از اجراء اگر هم کافی نباشد یکمده هم از قوای تأمینیه ضمیمه میشود بالاخره حکم را به موقع اجرا میکنند

این از معایب اساسی وزارت عدلیه است

وزارت عدلیه اگر اعمال نفوذ میکند برخلاف قانون است

روسای عدلیه اگر اعمال نفوذ می کنند برخلاف قانون است و وکیل هم اگر اعمال نفوذ می کند برخلاف قانون است وزیر هم اگر اعمال نفوذ می کند برخلاف قانون است و بزرگترین علتی که مردم را نسبت بعقیده بدبین کرده است همین موقوف الاجرا مانند احکام است

مانند تمام معایب را متوجه قضات کنیم در طهران یک اداره اموری هست که مدتی آقای طهرانی آنجا بودند و وظایف این اداره این است که تقاضای شکایت را از طرف مردم بگیرد و این را بپورتها باید برود جای دیگر تحقیق شود بپورت داده میشود

ولی میرود بجاه ویل و اگر چنانچه یکقاضی طرف بعضی شخصی واقع شود فوری مجلس معاکم تشکیل میشود و تحت معاکم اش می کشند و بالاخره کار او بانفصال و غیره میکشد

ولی اگر یک قاضی است که خوب است یا طرف خصومت است بعداً ترتیب اثر داده نمیشود

حالا از اینجا میگذردیم می رویم به ولایات

چرا مردم در ولایات ناراضی هستند؟ هیچکس این مسئله را نمیتواند انکار کند که مردم در ولایات ناراضی هستند

در ولایات تأثیرات نفوذی مثل مرکز بلکه شدیدتر حکم فرما است حاکم اصلاً نفوذی کند سایر نمایندگان دولت اعمال نفوذ میکنند

قضات هم از آنها بوزارت متبوعه خودشان راپرت میدهد ولی در این جا ترتیب اثر داده نمیشود

یک حاکم بابک والی باقوانی که دارد وقتی یک قاضی را تحت فشار آورد و آن قاضی به مرکز شکایت کرد و از طرف مرکز باو تقویت نشده باید کرد

امین مالیه پیشکار مالیه و عدلیه اصلاً نفوذ میکنند

چا کمروالی خواه نظامی خواه غیر

نظامی در عدلیه اعمال نفوذ میکنند سایر متنفذین هم در عدلیه اعمال نفوذ میکنند

این است که بالاخره عدلیه بهالت امروز در میان از عدلیه هائی که قلاً خیلی شکایت میرسد و یک قسمت راننده اطلاع دارم عدلیه مشهد است محترمین مشهدیها تلگراف کرده اند و از حالت عدلیه آنها و از قضات و رفتار آنها شکایت کرده و تصویب کرده بودند که مواد شکایاتی هم داریم در هر جائی که معین شود حاضریم بگوئیم

بنده بعد از آنکه تحقیق کردم دیدم که از این شکایات بوزارت عدلیه زیاد شده است

ولی ترتیب اثر داده نشده است آن وقتی که آقای طهرانی آنجا بوده اند راپورتهای مفصلی از عملیات قضات داده اند همینطور مانده است این چیست؟

هلش این است که از اعضاء عدلیه آنجا اشخاصی هستند که در طهران از آنها تقویت میشود با این ترتیب البته تصدیق میفرمائید مردم هوش اینها کاملاً بر ندارد عدلیه باخند اظهار تفرنگ میکنند

حالا باین وضع و این شکل ما آمده ایم و میخواهیم بودجه عدلیه را زیاد کنیم بسیار خوب اگر تحقیق مقصود این است که یک مشت اشخاصی که داخل در کار بوده اند آنها بعنوان حقوق انتظار خدمت را بعنوان اینکه معروض نمانند یک چیزی به آنها شود بنده کاملاً موافق برای اینکه یکمده مردمانی که چندین سال بوده اند همیشه هم ندارند مثل سایر متنفذین خدمت البته باید رعایت حال آنها بشود و اگر چنانچه میخواهند با مردم بواسطه ایجاد یک مؤسسه هائی دچار زحمت شوند قضات هم نتوانند بوظایف خودشان رفتار کنند بنده مخالف با این تقیه هستم بنده عقیده ام این است مؤسسهائی که فعلاً هست باید تقایم آنها را رفع کرده این ترتیب بهتر از این است که ما فرضاً یک عدلیه بکنگاور بفرستیم که فرادصداً تمام مردم آنها شکایت بلند شود

یک قسمت دیگر این است که بنده اینطور ملتفت هستم که این ۴۲ تومان که اضافه میشود یک قسمش از صرفه جوئی های خود وزارت عدلیه است و یک قسمت هم از صرفه جوئی های سایر وزارت خانه ها است و اگر اینطور باشد بنده با این قسمت هم مخالفم زیرا که صرفه جوئی خود وزارت عدلیه باشد باز یک چیزی است

ولی ما آن احتیاجاتی که سایر وزارت خانه ها دارند و با آن بدهی هائی که نسبت بمتنفذین شان وجه نسبت سایر متنفذین دارند هیچ منطقی ندارد که از صرفه جوئی سایر وزارت خانه ها بدهند به وزارت عدلیه

برای اینکه هر يك از این وزارت خانه ها اگر صرفه جویی هائی هم داشته باشند و بخواهند اختصاص بقروض خودشان بدهند میرسد تاچه رسد باینکه از سایر وزارت خانه ها بردارند و بدهند بوزارت عدلیه .

بنابر این بنده باین قسمت هم مخالفم و تا آن حدلیه که ما میخواهیم که کاملاً تأمین حقوقی و قضائی مردم بشود بالاخره در اثر او تمام مردم مرفه‌المال باشند و مطمئن باشند که اگر حقوق آنها را کسی جبراً باغتنافضبط بکند يك مفهوم حقیقی مرجع تعظیم خواهد بود هیچ بنده ندارد . بصرف اسم که عدلیه دارم ولی آثار خوبی بر آن متضرع نباشد نباید اسباب دلخوشی باشد .

این بود عرایض بنده
معاون وزارت خدایه مقصود
این بود که بنده تصور نمیکردم در موقعی که يك پیشنهاد مالی برای وزارت عدلیه میشود آقایان نمایندگان بخواهند داخل تشکیلات و نواقص عدلیه شوند ولی همانقدر متأسفانه این ترتیب پیش آمده است بلی همینطور که آقای تدین فرمودند بنده هم تصدیق میکنم که عدلیه نواقص دارد ولی سالیهای دراز طول دارد شاید تا سی سال دیگر هم تکمیل نشود و نباید بیجهت از ماها یا آقایان نمایندگان متوقع باشیم که در ظرف ۵ سال ۶ سال يك مملکتی که يك ماده قانون نداشته است يك عدلیه داشته باشد مثل عدلیه فرنگستان و البته اینها از آرزوهای غیر عملی است و در اینصورت همانطور که آقای تدین فرمودند بنده هم تصدیق دارم که عدلیه نواقص دارد و باید تکمیل شود .

ولی همانطور که عرض کردم نمیدوار نیستیم که فردا یا یکسال دیگر یاده سال دیگر تکمیل بشود البته باید بطول مدت تکمیل بشود .
آقای تدین فرمودند که قانون خوب میخواهد که متناسب با اوضاع و احوال مملکت باشد .
بلی البته قانون را باید مجلس شورای ملی بموجب پیشنهاد دولت وضع بکند و تصور میکنم اگر باحصایه های قوانین متعددی که در مجلس وضع شده است ملاحظه بفرمایند خودشان تصدیق می فرمایند که صدی ۹۰ از آنها راجع بعدلیه است .

پس در اینصورت نه دولت مقصود کرده است و نه مجلس شورای ملی باین معنی که قوانین از طرف دولت پیشنهاد شده و مجلس شورای ملی هم تصویب کرده است و متدرجاً باید این قوانین در عمل خوب و بدش معلوم شود و امیدوارم با جدیت دولت بدش خوب و خوبش بهتر شود .
دیگر اینکه بفرمایند عدلیه قاضی

خوب میخواهد ، البته بنده هم تصدیق میکنم ولی قاضی خوب که از بن نبود قاضی خوب باید تربیت بشود و متدرجاً هم تربیت میشود همینطوری که خودشان میفرمایند عدلیه قاضی خوب هم دارد و همینها را هم خود وزارت عدلیه تربیت کرده است و امیدوارم که موفق شود باینکه روز بروز عدل قضات خوب را زیادتر بنماید تا این دلواپسی هارفع بشود .

میفرماید احکام اجرا نمیشود . بلی احکام اجرا نمیشود ولی نه از آن نقطه نظری که ایشان فرمودند که هر متنفذی حکمش اجرا نمیشود و فقط اجرای احکام منحصر شده است بفقرا و غیر سابق بر این شاید در موقعیکه هنوز در متنفذین يك نفوذی باقی بود این مطلب صحیح بود .

ولی دیگر در متنفذین آن نفوذی که بتواند از اجرای احکام جلوگیری بکند نیست و فقط چیزی که مانع اجرای احکام است فلاکت عمومی است بنده اقرار میکنم که احکام اجرا نمیشود ولی علتش این است که عموم مردم مفلوک هستند و از این جهت است که يك قسمت از احکام اجرا نمیشود باید در مقابل این فقر عموم ، بتدریج اجرا شود مگر اینکه عدلیه يك محبس های عربض و طوبلی درست بکند و تمام محکومین و مستنکفین را بیارود حبس کند میفرماید راپورتهائی که از اداره امور صادر میشود در جاه اول می افتد ؟

بنده با کمال جرئت عرض میکنم این راپورتهای بدون استثناء حتی آنهایی را هم که وزارت عدلیه علم دارد و قطع دارد که منجر بمحکومیت نخواهد شد رجوع میکنند بمحکمه انتظامی و البته چون طریق تشکیل محکمه انتظامی بیکطوری است که بالاخره در محکمه استیناف تشکیل میشود و باید در آن واحد هم بدعاوی استیناف طهران هم بدعاوی ولایات متعدده رسیدگی کند زیرا محکمه استیناف در چهار جا بیشتر نیست و باید دعاوی کرمانشاهان و بروجرد لرستان و کردستان و زنجان و قزوین و بلبکه تقریباً نصف ایران باید استینافش در طهران و آن وقت هم بدعاوی آنها رسیدگی کند و هم محاکمه انتظامی قضات را بنماید و البته باین ترتیب یک قدری طول میکشد و ما بعداً این کار را نمیکند .

و اما اینکه میفرمایند در ولایات بیشتر اعمال نفوذ میشود بنده هم تصدیق میکنم ولی جلوگیری از اعمال نفوذها بعهده عدلیه نیست و البته هر وقت يك قانون جزائی برای اشخاصی که اعمال نفوذ نامشروع چه در عدلیه و چه در سایر ادارات دولتی بنماید وضع شده و مجازاتی برای آنها معین شد آنوقت عدلیه میتواند جلوگیری کند البته اعمال نفوذ هم تنها منحصر بعدلیه نیست در

تمام دو اثر دولتی اعمال نفوذ میشود و چنانکه عرض کردم اگر يك قانون جزائی در بین بود و وزارت عدلیه در تعقیب اشخاصی که اعمال نفوذ میکنند کوتاهی میکرد البته این ایراد وارد بود و دیگر اینکه در موضوع این پیشنهاد بخصوص میفرمایند وزارت ها قرض دارند .

بنده عرض میکنم هیچیک از وزارتخانه ها قرض ندارند حتی وزارت عدلیه هم ندارد قرض مال دولت است و هیچ تفاوت نمیکند که این قرض دولت از بابت وزارت خارج باشد یا وزارت داخله یا وزارت خانه دیگر بالاخره قرض دولت باید پرداخته شود و بنده کاملاً موافقم باینکه اگر محلی باشد باید قروض دولت تقدیر پذیرد .

برای اینکه اسباب اعتبار دولت میشود ولی اگر امروز خود دولت با علم باینکه در وزارتخانه های دیگر قروض دارد و باید پرداخته شود آمده است يك قسمت از صرفه جوئیهای آن وزارتخانه را بوزارت عدلیه تخصیص داده است برای این است که دولت تشخیص داده است که باید این قرض زودتر پرداخته شود و چون تشخیص این مسئله هم منحصر بدولت است که تصور میکنم در اینجا هم اشکالی نباشد و تقاضا میکنم آقایان هم موافقت بفرمایند و این پیشنهاد که يك جنبه مالی دارد و هیچ مربوط به اصلاحات عدلیه نیست تصور بفرمایند اصلاحات عدلیه هم در جای خودش صحیح است و البته هم از طرف دولت و هم از طرف مجلس شورای ملی تعقیب خواهد شد .

جمعی از نمایندگان - مذاکرات
کافی است .

بعضی گفتند کافی نیست
رئیس - آقایان باینکه مذاکرات را کافی میدانند قیام فرمایند .

رئیس - اکثریت است . رأی گرفته میشود بماده واحده باتبصره آقایانی که تصویب میکنند و رفته سفید والا کبود خواهند داد .

رئیس - (پس از اخذ و استخراج آراء نتیجه بطریق ذیل حاصل شد) ورقه سفید علامت قبول ۶۵ ورقه کبود ۴

رئیس - عده حاضر ۹۲ با ۶۵ رأی تصویب شد .
اسامی موافقین - میرزا جواد خان - معظم السلطان - حاج میرزا اسدالله خان - شیخ هادی شیخ الرئیس - افشار - سید کاظم یزدی - علائی - محمد هاشم میرزا الموتی - آقا شیخ جلال - اعتبار الدوله - رهنما - امیر حشمت - حاج مشیر اعظم عراقی - دولت آبادی - مساوات - وکیل الملک - صدر الاسلام - اخگر - مقدم الملک - ناصر الاسلام - اسکندری

سهراب خان - میرزا شهاب - ارباب کبکسر - یاسائی - سردار منتصر - هرمزی - احتشام الحکماء - عماد السلطنه - کازرونی - کرم - استوان - رئیس التجار - دیوان بیگی - مصطفی الملک - عصر انقلاب - امیر اشرف - سهراب - زاده - مدبر الملک - میرزا عبدالله خان - طغی - دامغانی - یزدی - احیاء السلطنه - دست فقید روحی - غلامحسین میرزا - آقا سید محمد - صولت السلطنه - شیخ الاسلام ملایری - طهرانی - ضیاء الاطیاء - شیخ العرافین - زاده - آقا سید حسن کاشانی - هاتم - نجات - امین الشرا - ضیاء الملک - آقا سید یعقوب - سالار اشکر - داور ملک الشرا - عماد السلطنه - سرکشک زاده - اقبال الملک .
ورقه کبود - امیر احتشام - ملک التجار - صولت السلطنه .

رئیس - راپورت کمیسیون مبتکران راجع بقانون استخدام معلمین مطرح است .

رئیس - (دایر ت مزبور شرح آتی قرائت شد) کمیسیون مبتکران طرح قانون استخدام معلمین را قابل توجه دانسته پیشنهاد میکند بکمیسیون معارف و کمیسیون تجدید نظر در قانون استخدام کشوری مراجعه شود .

رئیس - آقای شروانی (اجازه)
شروانی - دولت يك لایحه برای قانون استخدام معلمین پیشنهاد کرده بود و حالا بنده نماینده این طرح قانونی که در کمیسیون مبتکران رفته است کمیسیون نظر دولت را هم جلب کرده است و یادوت در این خصوص مذاکره کرده است باینکه فلان لایحه در مجلس است بیکي طرح قانونی و بیکي هم لایحه دولت و مانعیدانیم دولت با کدهایک از اینها موافق است این است که خواستار آقای مخبر کمیسیون مبتکران تقاضا کنم تا در این باب توضیح بدهند که ببینیم دولت در این طرح قانونی اظهار موافقت کرده است یا نه ؟

یاسائی - اجازه میفرمایند چون بنده عضو کمیسیون مبتکران هستم توضیح بدهم ؟

رئیس - مخبر حاضر است
اخگر - مخبر کمیسیون دولت آن پیشنهادی که راجع بقانون استخدام معلمین داده بود مسترد داشته است لذا کمیسیون مبتکران مجبور بوده است که نظر به خودش را نسبت به آن طرحی که آقایان نمایندگان کرده بودند بر عرض مجلس برساند و البته در صورتیکه این راپورت قابل توجه باشد میباید بکمیسیون تجدید نظر در قانون استخدام کشوری در آنجا نظر بیاورد و موافقت نظر دولت را در آن مجلس خواهد آمد .

رئیس - آقای دست فقید (اجازه)

دست فقید عرضی ندارم
رئیس - رأی میکنیم . بقابل توجه بودن این طرح . آقایان باینکه قابل توجه می دانند قیام فرمایند .
رئیس - قابل توجه شده خبر کمیسیون بودجه راجع بمستری مستخدمین بلژیکی و صاحب منصبان سوئدی مطرح است . (شرح ذیل قرائت شد)

ماده واحد وزارت مالیه مجاز است مبلغ ۷ هزار و سیصد و سی و سه فرانک بر طبق کنتراهای متعده مستمریات اشخاص مفصله را پرداخت نماید .
۱ - عیال لثون هیت سالیانه دوازده هزار فرانک و بعد از فوت او در حق اولادش تا سن ۲۱ سالگی .
ب - عیال اولسن سالیانه ۲ هزار فرانک و بعد از فوت او در حق اولادش تا سن ۲۱ سالگی .
ج - عیال دن سالیانه ۳ هزار و سیصد و سی و سه فرانک و بعد از فوت اولادش تا سن ۲۱ سالگی .

رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)
آقا سید یعقوب - بنده در عرایضی که میکنم قاضی که از مجلس گذشته است او را مصدق عرایض خودم قرار میدهم و حکم مابین خودم و آقایان نمایندگان معین میکنم که يك توجه خاصی بفرمایند زیرا قوانین ما باید همیشه محترم و معزز باشد در این قانونی که در دوره دوم مجلس گذشته است اجازه داده است بدولت که ۲۰ نفر صاحب منصبان سوئدی استخدام کنند و این قانون دارای چند ماده است آقایان موافقت ملاحظه بفرمایند این لایحه را همان موقع آقای رئیس مجلس بوده اند و امضاء کرده اند .
لایحه قانونی راجع با استخدام بیست نفر صاحب منصبان سوئدی برای تشکیلات قشونی ایران مشتمل بر هشت ماده در جلسه سه شنبه ۱۶ شوال مطابق ۱۷ برج میزان ۱۳۲۹ با اکثریت ۶۳ رأی تصویب شد .

این قانون . کنتراهای صاحب منصبان سوئدی بوده است و در این موقع هم تمام ایرانیها نسبت بسوئدی بقدری زرافت داشتند (چنانکه حالا هم داریم) بطوریکه یکنفر از آنها در کازرون کشته شد و ما بقدر بیست و پنج هزار تومان پول جمع کردیم و حتی طلبه های شیراز هم در این قسمت که از سوئد آمدند صاحب منصب قشونی بودند و در جنگ گلوله با آنها هم میخورده است به ایرانیها میخورده است بآنها هم میخورده است .
حالا شما در این کنتراهای ملاحظه بفرمایند .

اینجا هیچ نوشته است که بعد از فوت آنها يك مستمری هم درباره آنها برقرار میشود و اینها هم کشته شده اند و رفته اند زنهایشان هم شوهر کرده اند و رفته اند و سوئد و در آن آب و هوای خوش مشغول زندگانی هستند .
اینها هم که حالا در استخدام نیستند که ما سالی هفت هزار فرانک با آنها بدهیم .
توجه بفرمایند روزنامهجات دنیا را بخوانید تمام ملل و ممالک دنیا که با ثروت هم هستند و قتیکه در مجلس موضوع بودجه میسرند فریاد میکنند و مکرر در روزنامهجات ما نقل میکنند که چقدر آنها مواظبت دارند باینکه بودجه شان را تعدیل بکنند و یکشاهی از جیب ملتشان بیهوده صرف نشود .
ما باید اعمال خودمان را سرمشق قرار بدهیم و ببینیم در خانه های خودمان چطور خرج میکنیم این مملکت هم مال ما است مخارج هم مال ما است ما هم وکیل این مملکتیم فرق نمی کند .
اگر یکشاهی از جیب شما خرج بشود مثل اینست که از جیب من خرج شده است و همانطور که عرض کردم در این قانونیکه در مجلس دوم گذشته است ابتدا سند و مدرکی ندارد که بعد از کشته شدن یک نفر یا دیوانفراز صاحب منصبان سوئدی یا اینکه در صرف و در سر خدمت کشته شده اند ما گناهکار باشیم و تا روز قیامت گرفتار باشیم ؟
والیته اگر يك همچو سوئد و دلایل در قانونی که در دوره دوم یاسوم مجلس گذشته است باشد ما هم اطاعت میکنیم و بنده در دوره چهارم که شرف افتخار نمایندگی داشتم و از اول دوره تا آخر دوره هم غیبت نداشتم و چنین چیزی ندیدم که از مجلس بگذرد .
بنده عرض میکنم مدارک و عملیات باید در تحت قانون باشد و قانون را حاکم بر خودمان بدانیم الا آن آقای ملک التجار آقای تدین راجع باینکه عدلیه از قوانین تعدی تخطی میکنند بیاناتی فرمودند و بنده هم با آنها موافق هستم . در صورتیکه ما تمام وزارت خانه ها را در تحت مسؤولیت خود می آوریم که آنها از قانون تخطی نکنند البته ما هم باید قوانین را که از ادوار مجلس گذشته است محترم و واجب الاذعان و لازم الاجراء بدانیم .

این مواد در این جا هست اگر کسی که مخالف باشد هست رأی مجلس دوم یا بنده قبول میکنم والا تا يك مستند و مدرک قانونی نداشته باشد و بیک وزیري يك وقت يك کاری کرده بنده قبول نمی کنم و نه تنها بنده قبول نمی کنم بلکه آن آقایان هم که قسم خورده اند ب حفظ قانون مشروطیت قبول نخواهند کرد .

ولی اگر بعنوان امانه یا عناوین دیگر که مثلاً آنها آمده اند در ایران و يك زحمتی هم در زندانهای مرمری کشیده اند و ما حالا خوبست يك محبتی در بارشان بکنیم آنرا بنده هم قبول میکنم
اما با این که در تحت عنوان قانونی بیآوریم در مجلس و موادی هم برایش تهیه و تنظیم کنیم و يك ورقه های سفیدی بدهیم بنده مخالفم این بود عرایض بنده دیگر هم عرضی ندارم و قانون هم در اینجا است آقایان ملاحظه بفرمایند .
عماد السلطنه مخبر کمیسیون -
همانطور که آقای آقا سید یعقوب فرمودند يك دلیل قانونی برای این مسئله لازم است بنده عرض میکنم هیچ دلیل قانونی بهتر از آن کتاب قانونی که در دست خودشان است نیست .
این مستخدمین سوئدی را بر حسب تصویب مجلس در آن موقع کتیرات کرده اند و در کنتراشان شرط شده است که اگر آنها در حین انجام خدمت کشته بشوند یا فوت شوند در آن صورت ثلث از حقوقشان درباره عیالشان و بعد از آنها در حق اولادشان تا سن بیست و يك سالگی بر قرار شود و همینطور که خودشان فرمودند يك نفر از اینها در کازرون در راه خدمت بدولت کشته شد و دو نفر دیگرشان هم همینطور در خدمت بدولت وفات کردند و این بولارها هم همه سه ساله تا سال گذشته وزارت مالیه بآنها میپرداخته است .
درسته ماضیه نظریان قانونیکه در سر در دم جوزا گذشته است و دارای چهار بند است .
يك اشکالی پیدا شد و باینجهت دولت این پیشنهاد را تقدیم کرد که مجلس شورای ملی تصویب بفرمایند که حقوق آنها هم مشمول آن قانون بشود و الا تمام مراحل قانونیش را هم طی کرده است و بملاوه در مقابل خدماتی که اینها بمملکت کرده اند البته برای قدرانی از خدمات اینها این اندازه لازم است .

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است .
رئیس - رأی گرفته میشود .
ورقه سفید علامت قبول ۷۹ ورقه کبود علامت رد ۷
رئیس - عده حاضر نود و چهار بار اینجا و نه رأی تصویب شد .
اسامی موافقین - آقایان شیخ العرافین - زاده - هایم - آقا سید کاظم - شروانی - نجات امیر احتشام - ضیاء الملک - شریعت زاده - سردار نصرت - صولت السلطنه - سردار

اسامی مخالفین - آقایان حاج میرزا عبدالوهاب - شریعتمدار - میرزا عبدالله خان - مصدق الملک - اقبال الملک - سید مصیعی الدین - سید یعقوب
جمعی از نمایندگان - تنفس داده شود
رئیس - تنفس داده شود ؟
بعضی از نمایندگان - صحیح است .
(در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل و پس از يك ربع مجدداً تشکیل گردید)
رئیس - خبر کمیسیون قوانین مالیه راجع بمعاقت ماشینهای صنعتی و فلاحتی از ادای حقوق گمرکی مطرح است .
بچهار ماده آن رأی داده شده است و ماده دوم که بکمیسیون مراجعه شده بود راپورتش رسیده است قرائت میشود .
(شرح ذیل قرائت شد)
ماده دوم - بار کشهای موتور دار مطلقاً و تومبیاهای سواری در صورتی که زیاده از هزار تومان قیمت نداشته باشد تا پنجسال از حقوق ورودی گمرک معاف خواهد بود .

رئیس - آقای طهرانی (اجازه)
آقا شیخ محمد علی طهرانی - بنده باین راپورت کمیسیون مخالفم و علت مخالفت هم این است که راجع بمعاقت اتومبیل سواری در صورتی که زیاده از هزار تومان قیمت نداشته باشد ذکر شد آن فاسفه بنظر بنده اساسی نیست و موجب ضرر دولت است .
نتیجه بقراردیل حاصل گردید)
ورقه سفید علامت قبول ۹۹ ورقه کبود علامت رد ۷
رئیس - عده حاضر نود و چهار بار اینجا و نه رأی تصویب شد .
اسامی موافقین - آقایان شیخ العرافین - زاده - هایم - آقا سید کاظم - شروانی - نجات امیر احتشام - ضیاء الملک - شریعت زاده - سردار نصرت - صولت السلطنه - سردار

بلکه هیچ مخارجی برای دولت ندارد بجهت اینکه اشخاصی که در گمرک هستند اعم از اینکه اتومبیل مالیت کرده اند یا نه باشد یا نداشته باشد آن اداره و آن اشخاص بحال خودشان باقی هستند .

حالا میگویند باید اتومبیل در مملکت زیاد شود ولی این فلسفه در اینجا مورد ندارد و جهت اینکه این بدهی است در اصول اعتقاد.

اگر يك كسی قالی که هزار تومان قیمت آنست بخواهد بخرد بپندد تومان یا صد تومان از قیمت کسر بکنند و به او نهند تومان بفروشد ولی بنا باشد ماهی پنج تومان یا شش تومان یا هفت تومان مالیات بدهد قطعاً هیچکس آن قالی را نمیخرد.

لکن اگر فرض بفرمائید این مالیات ماهیانه کشور کسر شود با برداشته شود و یا اصولاً این مالیات را نگیرند ممکن است يك جنس نهند تومانی را انسان دفعه واحده دنداناش را بکند و هزار تومان بخرد.

کمی اتومبیل دزد ایستاده- بران نه از راه گمراهی است بلکه از راه مالیات کم و بیش است که از برای باج راه معین می-کنند.

مثلاً اتومبیل از تهران تا بین النهرین چهارروزه می رود و می آید ولی هفتاد تومان باید باج راه بدهد و این ترتیب اگر دائماً اتومبیل بخواهد حرکت کند باید ماهی دوپست و پنجاه تومان الی سبصد تومان باج راه میدهد و این مناسبت است که کسی اتومبیل نمیخرد.

یا اینکه فرض بفرمائید در شهر باشد هفت تومان هر الی رسم سر ماه به سر ماه فوراً مامور می آید و يك قبض هفت تومانی می آورد و پول میگیرد از این جهت کسی اتومبیل نمیخرد.

برای اینکه هر قدر اتومبیل ارزان باشد و هزار تومان یا صد تومان بکنند وقتی که دائماً باج راه بدهد از این جهت صرف نظر میکنند و میگویند داعی نداریم که همه روزه برای خودمان مدعی بشویم.

ملاحظه بفرمائید در بین النهرین صد بیست گمرک اتومبیل است و در ماه منتهی سه تومان مغایر دارد و باج راه هم نمی-دهد و این جهت است که زیاده از پنجاه هزار اتومبیل مردم در بین النهرین دارند و همچنین دزد هندوستان صد سر گمرک است و خرجهای ماهیانه آنها کم است بان لحاظ دهم هزار اتومبیل در هندوستان وارد میکنند.

و علت اینکه در ایران اتومبیل زیاد نمیشود بواسطه این نیست که گمرک زیاد است.

یا صد تومان را آدم حاضر است بپندد و پنجاه تومان بدهد لیکن همه روزه ماهه همه يك مامور در بخشهایش نیاید.

اگر ما خیال داریم توسعه در راهها بدهیم باید پیشنهاد کنیم که باجهای راه را بردارند و مالیاتهای را که بر اتومبیل ها

می بندند کم بکنند تا مردم رغبت بکنند در آوردن اتومبیل والا ما بیاییم بگوئیم در سرحد که اتومبیل وارد میشود گمرک بگیرند آنوقت يك کارخانه فوراً بوجود می آید که قیمت اتومبیل او بیش از يك هزار تومان نیست.

هزارها اتومبیل می آورد و تمام و بهر ماش راه خودش مجرد و از قرضاری که بنده تحقیق کرده ام این اتومبیلها دو سال الی سه سال هم بیشتر کار نمکنند و آنوقت یا صد تومان با هزار تومان یا کمتر یا بیشتر داده ایم و يك متاعی از خارجه آورده ایم و بیش از دو سال هم از آن تمتع نکرده ایم پس بنابراین ما چه داعی داریم که يك ضری دولت برسانیم در حالی که در مقابل آنها يك تجارت زیادی نکرده ایم و فقط صرف اینکه میخواهیم اتومبیل زیاد کنیم و تسریع در حرکت بشود بیاییم اینکار را بکنیم بنابراین من معتقد هستم بدون جهت و سبب اسباب این را فراهم نیاوریم که يك تجارتخانه بالخصوص در ایران تمتع ببرد و تمام را از دست دولت بگیریم و هر روز هم گفتگو کنیم که عدل همان خرابست یا اینکه يك عدلیه دارد و ششصد و بیست هزار تومان خرج آن بیشتر نمی کند و آنوقت هی پیشنهاد میکنند که دولت مالیات نگیرد. این مالیات نمی خواهد.

تا بر این بنده عقیده دارم فقط اتومبیل بارکش و سواری که هفت نفر و هشت نفر و ده نفر سوار میشوند و از يك محلی به يك محلی دیگری مسافرت میکنند آنها هم نوع باشند از دادن گمرکات سرحدی و الا سایر اتومبیلها فرق نمی کنند.

آنکسی که می آید در ماه هفت تومان بعنوان نوافل بدولت بدهد یا از اینجا حرکت می کند تا بین النهرین هفتاد تومان هشتاد تومان باج راه میدهد چه جهت دارد که صد بیست با صد سر دولت را نهد بان جهت بنده پیشنهاد دیگری کرده ام تقدیم مقام ریاست میکنم.

مخیر - قسمت راجع اتومبیل ها چندین جلسه است که مطرح است و دلایل له و علیه را گفته اند بنده دفعه پیش هم عرض کردم اینجا بسمت مخیر از نقطه نظر کمیسیون باید دفاع کنیم والا شخصاً معتقد نیستم اتومبیل های سواری از دادن گمرک سرحدی معاف باشند و بنده خیلی موافق تر بودم که معافیت کل اگر بنا شود تمام اتومبیلها داده شود. اگر از نظر گمرکی ما نمی خواستیم يك هایداتی داشته باشیم و استطاعت داشتیم که صرف نظر کنیم آنوقت بایستی تمام اتومبیلها را معاف کنیم و این قسمت مخصوصاً قابل ملاحظه است و نتواند کردیم با آقایان که مطابق احصایه که تحصیل کرده ام بکمی مبلغ زیادی که الان در دست در نظر نیست و شاید بالغ بسی هزار تومان میشود از این راه ما داریم.

بالاخره دلالتی که آقایان برای معافیت زگر کرده اند مقصودشان این بود که اتومبیل زیاد شود.

بنده اگر بنا بود عقیده شخصی خودم را عرض کنم عرض میکنم که اتومبیل زیاد بشود نه اتومبیلی که گواتما ببرد کار نخورد و بعد از دو سال هم خراب شود و در مقابل این سرمایه که بکنند ابرای میدهد بخارجه بعد از دو سال چند تنگه آهن یاره بیشتر دستش نماند و اتفاقاً این اتومبیلهای ارزان اینصورت را دارد.

ولی عملاً اینطور شده و نیت اولی این نبوده است که فقط يك کارخانه مخصوصی تشویق شود و يك جایزه ضمنی به او داده شود.

که تو که کارخانه فورد هستی از گمرک معاف باش.

خیر. مقصود این بوده است که اتومبیل زیاد شود بدخترانه بعد از پیشنهادها بالا و پایین رفتن ها نتیجه عمل این شده است که منتها کارخانه که اینجا فایده می برد از این معافیت ها کارخانه ایست که ارزان تر اتومبیل درست میکند و دو سال بیشتر هم اتومبیل کار نمیکنند این یک چه چیزی است.

ولی عقیده کمیسیون است چه باید کرد بکنظری انتخاب کرده مجلس هم آن نظر را در قوه پیش بواسطه اینکه قابل توجه دانسته است پیشنهاد را فرستاده است کمیسیون و کمیسیون هم قبول کرده است و بنده ناچار هستم برخلاف عقیده خودم از نظر کمیسیون دفاع کنم و این یک وضعیت عجیبی است؟

تجرب هم بفرمائید بجهت اینکه مخیر کمیسیون آن کسی است که که نظر کمیسیون را بخواهد پیش ببرد.

ممکنست شخصی مخیر کمیسیون يك نظر دیگر داشته باشد مثل اینکه بنده عرض کردم این برخلاف عقیده منست و آن را برخلاف مصلحت میدانم.

آقایان هر طور صلاح میدانند رفتار کنند.

بعضی آقایان هم گفته اند که آنها بهتر میدانستند معافیت کل اتومبیلها را بنده هم عرض میکنم که اگر ما استطاعت داریم از حقوق گمرکی صرف نظر کنیم خوبست از همه اش صرف نظر کنیم و سعی کنیم که مال التجاره های خوب بیایند در این مملکت و الا شما بیایید ارزانترین مال التجاره ها را (که هیچ جنس ارزانی بدون دلیل نیست) تشویق کنید و اشخاصی که در ایران میخواهند اتومبیل بخرند و قوه پیش بینی هم بدخترانه در شان کم است بهمان نسبت نگاه میکنند که چقدر پول میدهند ولی فکر نمیکنند که بعد از دو سال اینمال التجاره چه صورت پیدا خواهد کرد. بنده خیال میکنم که این راه برخلاف آن نظری است که آقایان اول داشته اند و يك ضرری با اقتصادات این مملکت نمیزند

ولی با حال چه باید کرد نظر کمیسیون این بوده است که باینترتیب باشد.

بنابر این بنده تصور میکنم دلایل طرفین هم از له و علیه گرفته شده خوبست بیش از این مذاکره نشود.

اینجا را آقایان بشکل تجزیه رای میدهند آنها ای که موافق هستند موافقت میکنند و آنها ای که موافق نیستند رای نمی دهند.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب. (اجازه)

سر کشیک زاده - این سه تا معاف میشود.

آقا سید یعقوب - آنوقت که اینجا زنك نبود مطالب خارج از موضوع گفته میشد ولی حالا زنك هست اگر بنده خارج از موضوع گفتم زنك دست آقای رئیس است و جواب بنده را خواهند داد.

موضوع البته در دست آقایان است باید در واقع آن موضوع را حساب کنیم و چرتکه بیندازیم.

حساب میکنم که آوردن اتومبیل هزار تومانی و هشتصد تومانی و یا صد تومانی و چهارصد تومانی نقش بحال مملکت و بحال اشخاص و بحال تجارت چیست؟

بنده عرض میکنم یا آقای تدین بفرمائید یا آقای داور یا آقای آقا شیخ محمدعلی یا آقای تقی زاده بفرمائید فرق ندارد باید این مسئله را ما به عرض حساب بیاوریم ببینیم در اولیکه کالسه و در شکه در مملکت آوردند آقایان درست نگاه کنند ببینند از این کالسه و در شکه جز يك اسلحه های آهنی چیز دیگری برای ما مانده است؟

ببینید تروت و طلای مارفت در مقابلش چه آمده.

غیر از اینکه يك چند تنگه آهن از آنها باقی مانده و غیر از اینکه يك تنگه حسرتی باقی اسلحه های در شکه و کالسه میکنیم استفاده دیگری میبریم؟

اما الفظی که روی ترقی ما در روح ترون ما بآن بسته است و خودتان تصدیق دارید در زیر زمین میندازد.

بفرمائید اتومبیل از چهار صد تومان تا هزار تومان.

بنده عرض میکنم اگر اتومبیل نداشته ایم رفقای اتومبیل سوار داشته ایم دیدیم بعد از دو سال هزار تومان داده است و اتومبیل آورده پول بخریم هم داده نفتا ترا هم گذاشتند استخراج بشود کارخانه چرخ سازی هم که نداریم اینها را باید تماماً در تحت نظر بگیرند آنوقت ملاحظه بفرمائید تروتی که از جیب افراد و از جیب من رفته از جیب شماره رفته زیرا که تمام ما يك عائله هستیم.

اساساً باید بر رفتن تروتان نگاه کنیم

نه اینکه ببینیم امروزه مثلا يك اتومبیلی از خیابان لاله زار تنه میکند و يك کسی هم تویش سوار است.

پس فردا را ببینید که سائل بکف است و ما باید توی سرمان بزیم و حقوق برایش بگیریم.

همانطور که آقای داور فرمودند و همه میدانیم این اتومبیل ها بعد از دو سال جز يك تنگه آهن یاره از او بیشتر باقی نمی ماند.

ما اینجا نشسته ایم باید منافع مملکت را در نظر بگیریم.

آقای آقا شیخ محمدعلی آنروز در مسئله قالی بیان کردند که قالی ایران که صد وسی و صد و پنجاه سال کار می کند آمدند جلویش را گرفتند و آنچه گمرک قرار دادند و گفتند این مال التجاره باین خوبی وارد نشود.

اما ما میگوئیم مال التجاره فورد که بعد از دو سال که غیر از يك و بالی بگردن مانیست بیاییم آنرا معاف کنیم و ترویج و تشویق کنیم و يك کسی يك فرمایشی بکنند برای معافیت يك چیزی که نه نفع برای سیاست مملکت ما و نه نفع برای اقتصاد و راه ما - و نه نفع برای حمل و نقل مسا دارد.

بنده موافق هستم که وسایل حمل و نقل در مملکت ما باشد.

یعنی با وسایل حمل و نقل موافقم که از مملکت ما جنس ببرد بخارجه و با او بهر اندازه که بفرمائید موافقت می کنم که اتومبیل دو سال کار می کند بعد خراب میشود.

ولی يك چیزی که وبال بگردن جامعه خواهد شد آن جامعه را تشویق و ترغیب کنیم بضرر خودشان چیز غریبی است.

مجلس شورای ملی چطور تهریس و ترغیب کند يك ملتی را که بروند اتومبیل فرد بخرند و کارخانه فورد همی چرخش را حرکت بدهد و اتومبیل روانه ایران کند و بعد از دو سال يك اسلحه های بیشتر از آنها باقی نماند.

باز هم عرض میکنم بنده با وسایل حمل و نقل هر چه باشد موافقم.

اما بینی و بین الله اگر بنده این حرف را زده باشم شما خودتان فکر بکنید ببینید که از این اتومبیل فورد و غیر از ذوال چیز دیگری عاید این مملکت میشود که ما او را معاف کنیم از تادیه مالیات گمرکی؟

بهر حال ما داعی نداریم و با آقای فورد هم قوم خویشی نداریم.

این فورد کیست که ما بیاییم اتومبیلش را معاف کنیم.

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

(بعضی گفتند کافی نیست)

رئیس - آقایانی که مذاکرات را کافی میدانند قیام فرمائید.

(عده قلیلی قیام نمودند)

رئیس - معلوم میشود کافی نیست.

آقای معتمد السلطنه.

(اجازه)

(خارج شده بودند)

رئیس - آقای اشکر.

(اجازه)

اشکر - بنده در ابتدا معتقد بودم که میبایستی اتومبیل های حمل و نقل یکمیلی معاف باشد. خواه برای بارکش و خواه برای مسافری بودن و فقط اتومبیل های سواری و خصوصی معاف نباشد.

ولی بعد از آنکه دیده شد که اکثریت آقایان نمایندگان معتقد هستند که از هزار تومان بیلا معاف نباشد و از هزار تومان بیایین معاف باشد.

بنده البته متقدمی شوم بانظر اکثریت آقایان

اینکه آقا شیخ محمدعلی فرمودند اگر معافیت لازم باشد برای اتومبیل باید معافیت از نوافل و باج راه معاف باشند این دلیل بر این نمیشود که چون معافیت اتومبیل از نوافل و باج راه مفید است از گمرک معاف نباشد.

هیچ مانعی ندارد که هم از گمرک و هم از نوافل معاف باشد.

در صورتیکه این را معتقد شدید که وسایل تسهیل حمل و نقل در ایران با نبودن راه آهن برای مملکت لازم است.

این قسمت را هم باید معتقد باشید آقای آقا سید یعقوب فرمودند که اتومبیل دو سال کار می کند بعد خراب میشود.

بلی اگر بنا شود ما شتر هم بخیریم در ظرف بیست سال سی سال میبرد و این دلیل نمیشود که چون شتر میبرد و وسایل حمل و نقل باید از میان برود و ما بارها مان را بگیریم زمین و مسافرت ها مان را بگیریم کنار.

و بگوئیم چون این اتومبیلها از زمین میروند و خراب میشود عجلالتا لازم نداریم مملکت وسایل حمل و نقل لازم دارد وقت هم از همه چیز در دنیا شریف تر است تروئیکه در دنیا پیدا میشود بواسطه صرف وقت است.

و البته در هر کاری که فزاشد کم تر وقت صرف شود بهترین تروت عاید صرف کنند وقت خواهد شد.

البته اگر يك اتومبیل باشد که از اینجا بیوشهر در طرف سه روز برود بهتر از این است که مسافرت شصت هفتاد روز طول بکشد.

و علاوه بر این که مغایر فوق العاده مسافری در ظرف این شصت و هفتاد روز باید کنند اساساً شصت هفتاد روز وقتشان تلف شده که از همه چیز قیمتش زیاد تر است.

اینکه میفرمائید اگر بنا باشد معاف شوند بایستی که اتومبیل های گران قیمت هم معاف شوند.

نقطه نظر اشخاصی که اتومبیل های سواری را از هزار تومان بیایین قبول کرده اند این است که اشخاصی که اتومبیل برای کرایه دادن میخرند با اینها يك موافقت و مساعدت هایی شده باشد که سرورس اتومبیل رانی کرایه زیاد میشود.

مقصود این نبوده که اتومبیل شخصی برای اشخاصی که قدرت و استطاعت دارند خریداری کنند آنها هم زیاد شود البته اگر آنها هم زیاد شود خوب است.

ولی کسی که پنج هزار تومان میدهد اتومبیل میخرد ممکن است صد تومان گمرکش را هم بدهد.

ولی اشخاصی که اتومبیل برای کرایه تهیه میکنند استطاعت این را ندارند که پنج شش هزار تومان بدهند يك اتومبیل عالی بخرند که بیست سال کار کند آنها فقط در حدود پانصد و ششصد فووش هزار تومان استطاعت دارند که اتومبیل بخرند و کرایه بدهند و از کرایه دادن خودشان استفاده نمایند.

و مردم هم از سواری آن اتومبیل بواسطه اینکه کمتر صرف وقت کنند استفاده نمایند.

از این جهت معتقد شدیم که افلاتا هزار تومان را باید معاف کنیم که اینها بتوانند اتومبیل بخرند و مردم هم بتوانند زودتر بقطا مختلفه مسافرت کنند.

و اشخاصی که استطاعت دارند بیش از هزار تومان اتومبیل بخرند البته برای اشخاصی که خودشان میخرند و برای کرایه دادن در اینصورت کسی که میتواند در هزار تومان یا پنجاه هزار تومان بدهد و اتومبیل بخرد قادر است که گمرک هم بدهد و الا لازم نیست از گمرک معاف باشد اگر آقای طهرانی موافقت با اینکه از باج راه و نوافل هم معاف باشد بنده هم موافقم ولی این دلیل نمیشود که از گمرک معاف نباشد.

رئیس - آقای حاج امیرزاده الوهاب (اجازه)

حاج امیرزاده الوهاب - بنده با این پیشنهادها موافقم.

زیرا از رفتن این لایحه بکمیسیون تقبیری در عقاید آقایان داده میشود. برای اینکه بعضی ها عقیده دارند که باید گمرک گرفته شود چه بروه بکمیسیون چه نرود اینها همین عقیده را دارند و همانطور اشخاصی که عقیده دارند گرفته شود علاوه این مسئله منافات ندارد با معافیت ماشینهای صنعتی و فلا تی که مدتی است در مجلس مانده خوب است در آن باب رای گرفته شود آنوقت اگر این مسئله اتومبیل برود بکمیسیون اشکالی ندارد. عجلالتا بنده عقیده دارم که ماشین آلات مطرح شود بعدا که میخواهند دست اتومبیلها بکمیسیون بر گردد بنده آنوقت مخالفت ندارم.

کاملتری به عمل آید

رئیس - بفرمائید

مشارعظم - بنده گمان می کنم عقیده سرورای آقایان موافقین و مخالفین راجع به منفعت مملکت عمومی است بعضی ها معتقدند که اگر اتومبیلهای ارزان قیمت از حقوق گمرکی معاف باشند مردم بیشتر تشویق میشوند که آنها را وارد کنند برای تسهیل عبور و مرور و بعضی ها عقیده دارند و خیال می کنند شاید اگر اتومبیل گران قیمت وارد شود بهتر است و از اتومبیل ارزان قیمت گمرک گرفته شود زیرا تصور میکنند.

اگر چنانچه از اتومبیل ارزان قیمت هم گمرک گرفته شود باعث این میشود که کمتر وارد کنند و ضررش کمتر است و همین طور در اطراف این قضیه نظریات دیگر بفرمائید اینها آقایان قائم مقام يك نظری اظهار کردند که واقعا آن نظری اساسی و قابل دقت بود یعنی ایشان در نظر گرفتند که حقوق گمرکی از این صد پانزده تنزل کند بصد پنج در اینصورت هم ممکن است مردم تشویق شوند برای آوردن اتومبیل و هم از اتومبیلهایی که وارد میشود ممکن است آن ضرر کمر معافیت را برای دولت جبران کند.

یعنی بواسطه زیادی ورود اتومبیل کسر عایدی دولت جبران میشود ولی پیشنهاد ایشان متأسفانه قابل توجه نشد بنابراین چون عقاید خیلی مختلف و تمام این نظریات هم از نقطه نظر اقتصادی قابل ملاحظه است بنده تصور می کنم که آقایان اجازه بدهند.

(امروز عرض هم کمیسیون قوانین مایه تشکیل میشود) يك مطالعه دیگری هم در این موضوع کرده و راپورت تانوی داده شود و بعد رای در این باب داده شود بهتر است دیگر بفرمائید نظر آقایان است.

رئیس - آقای حاج امیرزاده الوهاب (اجازه)

حاج امیرزاده الوهاب - بنده با این پیشنهادها موافقم.

زیرا از رفتن این لایحه بکمیسیون تقبیری در عقاید آقایان داده میشود. برای اینکه بعضی ها عقیده دارند که باید گمرک گرفته شود چه بروه بکمیسیون چه نرود اینها همین عقیده را دارند و همانطور اشخاصی که عقیده دارند گرفته شود علاوه این مسئله منافات ندارد با معافیت ماشینهای صنعتی و فلا تی که مدتی است در مجلس مانده خوب است در آن باب رای گرفته شود آنوقت اگر این مسئله اتومبیل برود بکمیسیون اشکالی ندارد. عجلالتا بنده عقیده دارم که ماشین آلات مطرح شود بعدا که میخواهند دست اتومبیلها بکمیسیون بر گردد بنده آنوقت مخالفت ندارم.

مشار اعظم - بنده منظور آن قسمت اتومبیل سواری است و راجع به ماشین آلات عرضی ندارم.

ولی چون این قسمت هم مربوط با بود بنده خواستم به کمیسیون برگردد.

رئیس - آقایانی که پیشنهاد آقای مشار اعظم را تصویب می کنند قیام فرمایند.

(عده قلبی قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد آقای حاج میرزا عبدالوهاب (اجازه)

حاج میرزا عبدالوهاب - بنده اساساً مخالفم با اینکه این اتومبیلها از گمرک زیر از نقطه نظر اقتصادیات حتی الامکان باید کاری کنیم که صادرات ما زیاد وارداتمان کم شود.

ما حالا آمده ایم واردات را زیاد میکنیم در صورتیکه در مقابل هیچ نداریم و علاوه بر این باین بودجهائی که هر روز میآورند و ما تصویب میکنیم که بورتی کسی چقدر داده شود و بودجه کی چه میزان باشد اینها لابد يك معنی میخواهد که دولت بتواند بپردازد و علاوه بر اینکه ما تصویب میکنیم وارداتمان زیاد بشود در واقع اجازه داده ایم که اگر چهار شاهی در مملکت داریم بدهیم برای اتومبیل که در حکم عروسک چینی است و سه روز بیشتر دوام ندارند و برای مملکتی که پول ندارد اینها هم در حکم عروسک هستند

باین جهت بنده عقیده ام این است که نسبت به اتومبیل سواری (ناتومبیلهای بارکش و آن اتومبیلها) برای گریه میآورند) بسته شود تا کمتر وارد شود و صادرات زیاد و واردات کم شود و پیشنهاد هم تقدیم کرده ام. دیگر بسته بنظر آقایان است.

رئیس - نسبت به پیشنهاد جنابعالی نمی شود رأی گرفت زیرا این لایحه معافیت است نه تعیین حقوق گمرکی بعضی از نمایندگان گفتند مذاکرات کافی است. و بعضی گفتند کافی نیست.

رئیس - رأی گرفته میشود و بکفایت مذاکرات آقایانی که مذاکرات را کافی میدانند قیام فرمایند.

(اکثر نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. آقایان شایع رئیس.

(اجازه)

محمد هاشم میرزا شایع رئیس - عرایض بنده در ضمن مذاکرات گفته شد دیگر مکرر نمیکنم

رئیس - آقای ضیاء الواعظین (اجازه)

ضیاء الواعظین بنده نسبت به قسمت

دو سال مخالفم و معتقد هستم که پنج سالش سال باشد و با پیشنهاد کمیسیون موافق هستم و بیشتر نظر بنده از اینکه اتومبیلها و موتورها از تأدیة حقوق گمرکی معاف باشند برای این است که به بینم آیا باین وسیله ما از وجود راه آهن بی نیاز میشویم یا نه؟

بنده اینطور حس می کنم در صورتی که بنا باشد ما بوسیله این اتومبیلها از راه آهن بی نیاز شویم در مدت پنج سال یا شش سال این مسئله معلوم خواهد شد که آیا ما بی نیاز می شویم یا نه اگر بی نیاز شدیم از راه آهن که بسیار خوب و اگر هم نشویم همین مدت پنج سال یا شش سال کفایت مسلم و ثابت است که هیچ چیز ایران را از این حالت نجات نمیدهد و رو بترقی نمی برد مگر راه آهن.

از این جهت بنده پیشنهاد کردم که شش سال باشد.

رئیس - آقای تینین (اجازه)

تینین - دو موضوع تازه در مجلس شورای ملی عرض وجود کرده است که مبتکر هر دو هم در این دوره رفیقان آقای داور بوده است.

یکی اینکه پیشنهادی می کنند راجع بیک ماده از مواد قانون حرفه ای شان را که زدند آنوقت مسترد میدانند و میگویند مقصودمان این بود حرف بزینیم

قسمت دومش این بود که امروز اظهار کردند: من مخبر کمیسیون هستم و از نظر کمیسیون باید مدافعه کنم و از دفاع فقط به لفظ (مدافعه) اکتفا کردند و عقاید خودشان را گفتند و مخالفت کردند خوب این هم يك راهیست شاید ما هم در آتی یاد بگیریم.

ولی حالا قابل تعجب باشد یانه بنده بآن کاری ندارم آقای حاج میرزا عبدالوهاب فرمودند بواسطه معافیت از گمرکات يك بنزین را که بسنجید و ملاحظه فرمائید می بینید در ازاء آن فقط استفاده که ممکن ما داشته باشیم اینست که در ظرف یکی دو سال که مدت عمر این اتومبیلهاست مسافرت باصفهان و شیراز زودتر انجام میگردد

در صورتیکه مقصود اصلی از این پیشنهاد اینست که اتومبیل های بارکش در مملکت زیاد شود و از تأدیة مالیات و حقوق گمرکی معاف باشند ولی در اطراف قضیه بقدری حرف و صحبت زده میشود که معافیت میورد اتومبیل های هزار تومانی و شخصی همرا احاطه کند و مطلب دارد از صورت اولی بکلی خارج میشود زیرا صحبت میشود از اینکه ما میخواهیم پنج سال امتحان کنیم و ببینیم این اتومبیلها تا اینکه ما میاوریم آیا ما از راه آهن بی نیاز خواهد گردید یا نه؟

در هر حال این يك چیز غریبی است !!

بنده که نمی توانم حل کنم در هر صورت بدون مطالعه و دفعاً رأی دادن باینکه

دردنیا متداول است برور و مقدر جا وارد ایران شود و این خرش هزار ساله را اول کنیم نامدنی برود در جنگل و برای خودش بچرد و هم چنین شتر و قاطر و سایر اسبهای بارکش. از نقطه نظر فلسفه و اخلاق هم در این قرن که وسایل نقلیه موجود شده است و وسایل نقلیه غیر از حیوانات هستند دیگر نباید این همه صدمه بآنها وارد آید و امروزه که وسایل نقلیه آهن است و محرکش هم بنزین و نفت و ذغال سنگ است هیچ صحیح نیست ما باینهمه از آنها دست برداریم و حیوان بی زبان را هم زیر بار بکشیم مخالفت با اینکه اصلاً اتومبیل نباید در مملکت یا اینکه يك گمرکی برایش بیفتند که وسیله شود کمتر اتومبیل در مملکت وارد شود خوب نیست یکی از ناطقین محترم اینطور اظهار کردند که باید کاری کرد تا کمتر اتومبیل در مملکت وارد شود و این خودش بطور غیر مستقیم طرفداری از الاغ و قاطر و خر است. حالا این بانه عجائبات مسئله فرد موضوع بحث است. آقایان البته اطلاع دارند که نسبت اتومبیل فرد امروزه در دنیا نسبت سایر اتومبیلها مثل الاغ میماند در مقابل راه آهن و فرد امروزه حالت الاغ را دارد و اینقدر قابل بحث نیست و اهمیت ندارد زیرا با چهار صدمه و هفتاد تومان در سرحد وارد میشود از یک طرف آقایان میفرمایند که سالی بیست و پنج هزار تومان ضرر بماند و اگر ما در آنجا که وسایل نقلیه در مملکت زیاد میشود و تسهیلات فراهم میشود.

در این مدت پنج سال عده زیادی از ابرایها شوfer میشوند و بالاخره کار برای اشخاص بی کار زیاد میشود.

مثلاً اگر هزار تا اتومبیل وارد شود نهصد و پنجاه نفر از اینها شوfer میشوند و از این طریق زندگانی راهاشه میکنند و وسیله اعاشه برای مردم بیکار خواهد بود.

دز مملکت ما که بیکار زیاد است و وسایل تولید ثروت هم تعجب نمی شود حتی الامکان باید کاری کرد که من غیر مستقیم برای مردم کار تهیه شود.

این اتومبیلها را کمی میخرند یا اشخاص میخرند که سرمایه شان کم است (مقصود اتومبیل فرد است که قیمتش بیشتر از آنست ششصد تومان نیست)

این اتومبیلها را این قبیل اشخاص میخرند و گریه میدهند بسا فرزند از این راه اعاشه می کنند

چنانچه سابقاً با دستگاه کالسکه و درشکه کاری و امثال اینها مردم معیشت میکردند امروز باین وسیله زندگانی میکنند و بطوریکه ملاحظه میشود در بین این اتومبیلها فرد يك قسمت زیادش اتومبیل گریه ایست که مردم تهیه کرده و گریه میدهند.

بهر حال چنانچه عرض شد این وسیله می شود که عده زیادی از ایرانیها بکار واداشته شوند و از عده بی کار کم شود و يك موضوع دیگر که بنظر بنده بعضیها اشتباه میکنند این است که میگویند اول باید کارخانه اتومبیل سازی یا تعمیرات اتومبیل وارد شود بعد اتومبیل بیاید. در صورتی که اینطور نیست در هیچ جا اول کارخانه درست نشده است.

در همه جا بعد از اینکه اتومبیل زیاد شد.

البته برای اصلاح و ترمیم کارخانه ایجاد خواهد بود و بعد از اینکه اتومبیل زیاد شد.

مسئله باج راه هم درست خواهد شد و برور باج راه عادلانه میشود برای اینکه آنوقت طرفدار اصلاح باج راه در مملکت زیاد می شود.

از اینکه میگردیم در طهران همین مجلس رأی داد که مالیات نواقل اتومبیل در طهران ماهی هفت تومان و در سایر بلاد ظاهر آن پنج تومان باشد (این قانون سابق است) هزارتا اتومبیل که در ظرف پنج سال در مملکت وارد می شود راست است که هر سال بیست و پنجاه هزار تومان ضرر دارد ولی نواقلی را هم از این راه عاید شهرها میشود آنرا هم خوبست در نظر بگیریم مثلاً بنده تا اتومبیل که بطهران می آید در ماه صد تا هفت تومان عاید دولت شود تا حدی که سرعادی را جبران میکند و همینطور در همه بلاد يك عایداتی پیدا خواهد شد که نفع بلدیة خواهد بود و عسواند بلدیة را بیشتر تقویت و تأمین خواهد کرد.

شرحی راجع باج راه مذاکره شد بنده با این باج فعلی موافق نیستم زیرا عادلانه نیست

ولی در همین حال تا موقعیکه تعدیل نگردد اگر پنجاه هزار اتومبیل وارد شود ملاحظه فرمائید چه سراج راه دولت خواهد گرفت بجا بر این بنده تصور میکنم که اساساً خوبست آقایان برای مدت پنج سال موافقت فرمایند و در این مدت پنج سال هم می بینیم که وضعیت از چه قرار خواهد بود در اینجا يك نکته دیگری گفته شد که لازم است جواب عرض کنم و بعد به عرایض خودم خاتمه دهم و آن اینست که تصور میشود این مسئله اختصاص بفرد داده خواهد در صورتی که اینطور نیست.

بعضی از نمایندگان - این طور

است.

تینین حاجزده بدهید بعد از اظهاراتی دارم میتوانم بدهم بنده در ضمن پیشنهادتان حرفتان را بزین بعد پس بگیرم. اگر ممکن بود که از هزار تومان ببالا را هم معاف کنیم خیلی بهتر بود

ولی چون غیر از فرد اتومبیل دیگری کمتر از هزار تومان قیمتش نیست از اینجهت يك رقابتی مابین کارخانجات تولید خواهد شد و ممکن است سایر کارخانجات هم قیمت اتومبیل خود را باین بیارند علی ای حال چون اتومبیل پنج هزار تومان و ده هزار تومان در مملکت خیلی محدود است از این جهت چندان از روی نداشت که امروزه آنها را معاف کنیم و کسبیکه میخواهد يك اتومبیل پنج هزار تومانی بیارود هیچ ضرری ندارد که هم گمرکش را بدهد و هم باج راه را.

این بود خلاصه عرایض بنده (جمعی گفتند مذاکرات کافیست. بعضی گفتند کافی نیست)

رئیس - رأی گرفته میشود بکفایت مذاکرات.

آقایانیکه مذاکرات را کافی میدانند قیام فرمایند (جمعی از نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - معلوم میشود کافی است. پیشنهادها قرائت میشود

مخبر بنده چند کلمه در اینجای لازم می دانم در جواب آقای تینین عرض کنم. در قسمت اول فرمایشان فرمودند و مسئله در مجلس پیش آمده که بنده مبتکر آن بوده ام

یکی اینکه پیشنهاد داده میشود و یکی از اینکه اظهار عقیده شد پیشنهاد بنده است در این پیشنهاد خودش را پس میگردد بنده تصدیق میکنم که در مورد بنده یکدفعه اینطور اتفاق افتاده مثل الاغ میماند با اتومبیل این را به متناسبه صحیح است ولی نه برای مملکت ما. ما باید همه چیز را ملاحظه کنیم و با هم مقایسه نمایم آنوقت از به متناسبه در نظر بگیریم در امریکا (بطوریکه بنده شنیدم) در هر سال مراجعه میکنند واردات و صادرات خودشان نسبت با ایران می بینند صادرات آنها نسبت با ایران کمتر از واردات آنها بوده است و علی العکس واردات ایران بیشتر است از صادرات

لذا مالیات وضع میکنند برای وارداتی که از ایران میورد چرا؟ برای اینکه مادله بدهند بین واردات و صادرات ایران برای اینکه همان اندازه پولی که از آن مملکت خارج و وارد ایران میشود همان اندازه پول از این مملکت وارد آنها شود خوب آیا ما هم در مقابل این اتومبیل يك صادره تهیه میکنیم که در مقابل پولی که بآنها میدهیم

اگر آقای تینین مراجعه فرمایند بصورت جلسه قبل ملاحظه خواهند فرمود که بنده در آن دفعه دلایل کمیسیون را عرض کردم و دیگر تکرار مکرر را هم لازم نمیدانستم و چون دلایل گفته شده بود بنده فقط بطور اشاره عرض کردم که باین که شخصاً باین مسئله عقیده ندارم ولی عقیده کمیسیون این است و چون از یک طرف دلایل کمیسیون را عرض کرده بودم و علاوه از طرف آقایان موافقین از قبیل خود آقای تینین و سایر آقایان هم دلایل موافقت بیان میشد

از اینجهت بنده احتیاجی نندیدیم که این مرتبه هم يك بقره در این موضوع بکنم

و مسئله مخبر بودن البته ربطی ندارد باینکه انسان عقیده خودش را اظهار نکند و چون دلایل کمیسیون را گفته بودم دلایل خود را هم عرض کردم و گمان نمیکنم در هر دو قضیه برخلاف قانون کاری کرده باشم.

رئیس - پیشنهاد آقای طهرانی قرائت میشود.

(بعضیون ذیل قرائت شد)

بارکشا و اتوبوس های موتور دار تا پنج سال از حقوق ورودی گمرک معاف خواهد بود.

رئیس - آقای طهرانی (اجازه)

آقا شیخ محمد علی طهرانی - بنده میخواهم روی پیشنهادم دلیل اقامه کنم طرفداری از حیوانات این پیشنهاد بنده است که اتومبیلهای اختصاصی برای مسافرت و بارکش از تأدیة گمرکات معاف باشند و از این لحاظ طرفداری از حیوانات میشود اتومبیل هائیکه سواری است غیر از اتوبوس است در اینجا يك مخالفت هائی بنظر بنده شده است که نسبت اتومبیل با خط آهن مثل الاغ میماند با اتومبیل این را به متناسبه صحیح است ولی نه برای مملکت ما. ما باید همه چیز را ملاحظه کنیم و با هم مقایسه نمایم آنوقت از به متناسبه در نظر بگیریم در امریکا (بطوریکه بنده شنیدم) در هر سال مراجعه میکنند واردات و صادرات خودشان نسبت با ایران می بینند صادرات آنها نسبت با ایران کمتر از واردات آنها بوده است و علی العکس واردات ایران بیشتر است از صادرات

لذا مالیات وضع میکنند برای وارداتی که از ایران میورد چرا؟ برای اینکه مادله بدهند بین واردات و صادرات ایران برای اینکه همان اندازه پولی که از آن مملکت خارج و وارد ایران میشود همان اندازه پول از این مملکت وارد آنها شود خوب آیا ما هم در مقابل این اتومبیل يك صادره تهیه میکنیم که در مقابل پولی که بآنها میدهیم

ماده دوم بارکشا های موتور دار و اتوبوس ها مطلقاً تا پنج سال از حقوق گمرکی معاف خواهد بود. ا. ب. شیرازی. سهام. السلطان. عظیمی. س. ح. هابیم. روحی. یعقوب الموسوی. سردار معتمد. محمد نجابت. رئیس - عین همان پیشنهاد بود. پیشنهاد آقای ضیاء الواعظین قرائت میشود (باین مضمون خوانده شد) امضا کننده پیشنهاد بنده که ماده دوم بترتیب ذیل اصلاح شود

ماده (۲) - بارکشا های متر در مطلقاً اتومبیلهای سواری در صورتیکه زیاد از هزار تومان قیمت نداشته باشند تا شش سال از حقوق ورودی گمرک معاف خواهد بود صیاء الواعظین

رئیس - آقای ضیاء الواعظین (اجازه)

ضیاء الواعظین - بنده علاوه بر آن عرایضی که عرض کردم راجع باین پیشنهاد دیگر چیزی ندارم عرض کنم. یکی از آقایان نمایندگان در ضمن فرمایشاتشان فرمودند که گاهی مذاکره از اتومبیل وزمانی از راه آهن و وقتی از احتیاج مملکت میشود.

البته این قبیل لواحق که تقدیم مجلس میشود باید يك نظر اساسی منظور باشد که برای مملکت مفید باشد.

ما باید به بینیم چه چیز احتیاج ما را رفع میکند و چه چیز از نقطه نظر رفع احتیاجات برای مملکت مامع است و اگر این نظر را نداشته باشیم يك کار نافی کرده ایم ما که با معافیت اتومبیلهای بارکش و متر دار موافقت میکنیم برای اینست که بینیم این

ماده و جبران کنیم. در اینجا بنده می شود نه. پس بنا بر این را فقط کامیون و اتوبوس است و چیزهای دیگر رفع حوائج را نمیکند جز اینکه يك ضرر اقتصادی بمملکت میزند و نفی هم برای دولت ندارد و ضرر هم دارد از این جهت بنده این پیشنهاد را کردم

مخبر - کمیسیون باینکه اتوبوس هم معاف شود موافق است و دلایلی را هم آقا ذکر کردند بجای خودش صحیح است و گویا اتوبوس از قبل افزوده است و کمیسیون قبول میکند.

رئیس - (خطاب به مخبر) پیشنهاد ایشان را قبول میکنید؟

مخبر - بلی

رئیس - پیشنهاد آقای حائری زاده. حائری زاده - پیشنهاد بنده هم در این زمینه بود.

رئیس - پیشنهاد جمعی از آقایان قرائت میشود (شرح ذیل قرائت شد) بنده پیشنهاد میکنم ماده دوم اینطور اصلاح شود.

ماده دوم بارکشا های موتور دار و اتوبوس ها مطلقاً تا پنج سال از حقوق گمرکی معاف خواهد بود. ا. ب. شیرازی. سهام. السلطان. عظیمی. س. ح. هابیم. روحی. یعقوب الموسوی. سردار معتمد. محمد نجابت. رئیس - عین همان پیشنهاد بود. پیشنهاد آقای ضیاء الواعظین قرائت میشود (باین مضمون خوانده شد) امضا کننده پیشنهاد بنده که ماده دوم بترتیب ذیل اصلاح شود

ماده (۲) - بارکشا های متر در مطلقاً اتومبیلهای سواری در صورتیکه زیاد از هزار تومان قیمت نداشته باشند تا شش سال از حقوق ورودی گمرک معاف خواهد بود صیاء الواعظین

رئیس - آقای ضیاء الواعظین (اجازه)

ضیاء الواعظین - بنده علاوه بر آن عرایضی که عرض کردم راجع باین پیشنهاد دیگر چیزی ندارم عرض کنم. یکی از آقایان نمایندگان در ضمن فرمایشاتشان فرمودند که گاهی مذاکره از اتومبیل وزمانی از راه آهن و وقتی از احتیاج مملکت میشود.

البته این قبیل لواحق که تقدیم مجلس میشود باید يك نظر اساسی منظور باشد که برای مملکت مفید باشد.

ما باید به بینیم چه چیز احتیاج ما را رفع میکند و چه چیز از نقطه نظر رفع احتیاجات برای مملکت مامع است و اگر این نظر را نداشته باشیم يك کار نافی کرده ایم ما که با معافیت اتومبیلهای بارکش و متر دار موافقت میکنیم برای اینست که بینیم این

فکری که میگوید اگر انومبیل در مملکت زیاد شود مملکت ما را از وجود راه آهن بینباز کند واقعا عملی است یا نه؟

البته یک مدتی برای این کار لازم است چهار سال • پنج سال • شش سال برای امتحان این مسئله وقت لازم است اگر واقعا این فکر عملی باشد و از این طریق یا از راه آهن بی نیاز خواهیم شد در این مدت معلوم میشود از آینده با نظر کمیسیون موافقت میکنم و همان مدت پنج سال را قبول میکنم •
رئیس (خطاب بضیاء الواعظین) در واقع مسترد میدارید •

بضیاء الواعظین) مسترد نمیدارم پنج سال را قبول میکنم •

رئیس - چون پیشنهاد آقای طهرانی را کمیسیون قبول کرده حالا پیشنهاد جنابعالی در واقع بمنزله اصلاح است نسبت به پیشنهاد کمیسیون • رأی میگیریم بقابل توجه بودن پیشنهاد آقای بضیاء الواعظین آقایانی که قابل توجه میدانند قیام فرمایند •

(معدودی قیام کردند)

رئیس - قابل توجه نشد پیشنهاد ختم جلسه شده است آقایانیکه این پیشنهاد را تصویب میکنند قیام فرمایند •

(جمع کثیری قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد - جلسه آتیه روز سه شنبه دستور اولاً قرارداد پستی و تلگرافی با دولت روسیه •

ثانیاً لایحه معافیت ماشینهای صنعتی و فلاحتی از تأدیبه حقوق گمرکی ثالثاً خبر کمیسیون فوائد عامه راجع بامتیاز راه بندر جز بعداگر وقتی باقی ماند خبر کمیسیون مبتکرات راجع به معافیت قصبه سلماس و قهمتی از دهات خوی از تأدیبه مالیات در ظرف سه سال • آقای سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - قانون منع پوست بره را هم داخل فرمائید تا جزء دستور شود •

رئیس - اگر میخواهید در درجه اول باشد باید رأی بگیریم و عدم هم کافی نیست در هر حال در درجه پنجم میگذاریم •

آقای افشار

(اجازه)

افشار - عرض میکنم در بیست و هشتم هجری لایحه تصویب معافیت مالیات مستقیم ارومیه را تا مدت سه سال تقدیم کردم میخواستم استدعا کنم جزء دستور شود (مجلس سه ربع ساعت بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی موتمن الملك

منشی

علی اقبال الملك

منشی

مظفر السلطان